

beslutning om spørgsmålet. Det må være i alles interesse, at denne afgørelse træffes på et så alsidigt og sagligt grundlag som muligt, og at alt relevant materiale forelægges for folketinget.

Dette kan efter forslagsstillernes opfattelse bedst ske ved, at der nedsættes en parlamentarisk kommission med de i forslaget nævnte opgaver. Derved vil valgte repræsentanter for de forskellige standpunkter i befolkningen få indseende med det undersøgelsesarbejde, der må foregå, og dette forhold vil være af afgørende betydning for den tillid, hvormed vælgerne kan betragte den afgørelse, der til sin tid måtte blive truffet af folketinget.

Kommissionens arbejde foreslås afsluttet inden udgangen af 1967, hvorved der gives folketinget mulighed for at træffe beslutning i sagen inden det tidspunkt, da pagten må opsiges, såfremt Danmark skal kunne udtræde straks ved tyve års fristens udløb.“

I tilslutning hertil anføres følgende uddrag af den skriftlige fremsættelsestale, hvormed *Poul Dam* (SF) som ordfører for forslagsstillerne forelagde sagen for folketinget:

„De parlamentariske kommissioner, som der har været hjemmel for i grundloven siden 1849, har vel været meget sjældne, men bør kunne anvendes, når det er særdeles vigtigt, at et kommissionsarbejde foretages under udelukkende medvirken af valgte repræsentanter for de politiske partier, hvorved kommissionen direkte bliver stillet under ansvar over for folketinget og derigennem over for vælgerne. Dette gjaldt således for den række af parlamentariske kommissioner, der i årene efter krigen behandlede dels Danmarks besættelse den 9. april 1940, dels forholdene i besættelsesårene.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at lignende motiver taler for, at en parlamentarisk kommission nedsættes til at gennemarbejde det komplekse af spørgsmål, der står i forbindelse med de nødvendige overvejelser omkring Danmarks forhold til Atlantpagten efter 1969, når den i traktatens artikel 13 fastsatte tyve års ubetingede gyldighedsperiode udløber.

Beslutningen om Danmarks tilslutning til Atlantpagten ved dennes oprettelse i 1949 blev truffet efter en forholdsvis kortvarig offentlig debat, i en vanskeligt overskuelig udenrigspolitisk situation, og uden at spørgsmålet havde været forelagt vælgerne ved en folkeafstemning eller i forbindelse med et folketingsvalg. Selv om et klart flertal af rigsdagens medlemmer stemte for den pågældende rigsdagsbeslutning, udgjorde flertallet i folketinget dog mindre end de fem sjettedele, som i § 20 i grundloven af 1953 er blevet fastsat som nødvendigt flertal for visse storpolitiske afgørelser, såfremt disse ikke skal bekræftes ved en efterfølgende folkeafstemning.

Det er af disse grunde forståeligt, at der på intet tidspunkt i de siden da forløbne år har været ro omkring den 1949 truffede beslutning, og det må anses for nødvendigt, at den stillingtagen, der bliver nødvendig i forbindelse med udløbet af Atlantpagtens indledende